

Nr 54

Utlåtande i anledning av väckt motion om utbetalning till f. holländeriarbetaren G. V. Strid av visst belopp utöver från riksförsäkringsanstalten erhållen livränta.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion (II: 39) hemställer herr *von Friesen*, att riksdagen ville anmoda Kungl. Maj:t att låta riksförsäkringsanstalten till f. holländeriarbetaren Gotthard Strid utbetala ett belopp motsvarande ersättning för full arbetsförmåga under tiden den 8 november 1951—den 7 september 1954.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtande avgivits av *riksförsäkringsanstalten*, som anfört följande.

Strid har, ehuru så av motionen icke framgår, genom särskilda beslut av Riksförsäkringsanstalten tillerkänts livränta jämväl från och med den 8 september 1954 efter nedsättning av arbetsförmågan med 25 procent, vilken livränta alltjämt utgår.

I skrivelser till socialdepartementet åren 1958 och 1959 gjorde Strid framställningar om ersättning på grund av det honom övergångna olycksfallet. Efter remiss anförde Riksförsäkringsanstalten i utlåtande den 7 april 1959 bland annat, att yttranden av läkare med försäkringsmedicinsk sakkunskap hade legat till grund för anstaltens och Försäkringsrådets bedömningar av Strids invaliditet i följd av olycksfallet. Försäkringsrådets neurologiske sakkunnige, docenten Boris Silfverskiöld, hade år 1955 uttalat, att det vore tveksamt, om hjärnskada alls vore orsak till Strids besvär men att det syntes rimligt att antaga ett partiellt samband. I utlåtande år 1956 på grundval av företagen undersökning och tidigare kännedom om fallet hade professor Tore Broman, Göteborg, förklarat, att man med liberal tolkning kanske kunde anse det berättigat att alltjämt utge viss livränta, förslagsvis motsvarande 25 procents invaliditet. Riksförsäkringsanstalten fann, att innehållet i remisshandlingarna icke var av beskaffenhet att böra föranleda omprövning av den utgående livräntan, och uttalade vidare, att några omständigheter, som talade för att Strid borde beredas ersättning i särskild ordning, enligt anstaltens mening icke framkommit. Kungl. Maj:t beslöt den 4 september 1959, att Strids framställningar om ersättning icke föranledde någon åtgärd.

Vid nu verkställd utredning genom Bohuslän-Hallands allmänna central-sjukhus har framkommit bland annat, att Strid under åren närmast före olycksfallet varit sjukskriven långa tider, sammanlagt åtskilliga månader, för psykiska hälsorubbningar (depression, asteni).

Efter att ha tagit del av motionen och handlingarna i ärendet har Riksförsäkringsanstaltens överläkare, medicine doktorn Axel Odelberg, uttalat, att de av professor Broman företagna, synnerligen ingående undersökningarna tala för att Strids till synes bestående arbetsoförmåga huvudsakligen berogas av konstitutionella faktorer och att den utdragna skadestandsaktionen kan ha bidragit till att fixera tillståndet, att de beskrivna symptomen icke ge nöjaktig förklaring till att Strid icke efterkommit upprepad läkarråd att försöka behandling i lämplig form på arbetsklirik i Göteborg, att ett av professor E. Kugelberg den 6 maj 1958 avgivet utlåtande i skadestandsmålet bestyrker, att ersättningen får anses generöst beräknad med hänsyn till olycksfallets ringa svårighetsgrad, att innehållet i motionen icke i någon mån ändrar förutsättningarna för de nämnda sakkunniga läkarnas bedömning samt att den genom sjukkassan erhållna utredningen gör sambandet mellan olycksfallet och Strids nuvarande tillstånd än mer tvivelaktigt.

Riksförsäkringsanstalten ansluter sig till detta uttalande och vill framhålla, att om stränga krav ställts vid prövningen, vilket motionären gjort gällande, ersättning icke skulle ha tillerkänts Strid i den omfattning, som skett. Att lagtillämpningen beträffande spörsmål av hithörande slag icke präglas av restriktivitet framgår av förarbetena till 1954 års lag om yrkesskadeförsäkring (socialvårdskommitténs betänkande SOU 1951: 25, s. 194 ff, Kungl. Maj:ts prop. 1954: 60, s. 90—96 och 117—120).

Motionen syftar till att Strid skall beredas ersättning av statsmedel. Ehuru det enligt motionären vore berättigat, att Strid tillerkändes ersättning för full invaliditet under hela den tid, han varit oförmögen till arbete, har yrkandet begränsats till att avse ersättning för full arbetsoförmåga under tiden den 8 november 1951—den 7 september 1954. Detta synes sammanhånga med att Strid vid skadestandsfrågans prövning i första instans tillerkändes ersättning för förlorad arbetsförtjänst till och med den 7 september 1954. I hovrätten nedsattes skadeståndet väsentligt, och i högsta domstolen ogillades Strids talan om skadestånd. Motionen innebär sålunda, att statsverket skulle påtaga sig ersättning i stället för ett skadestånd, vartill Strid vid slutlig domstolsprövning funnits icke lagligen berättigad. Riksförsäkringsanstalten kan icke finna, att någon grund föreligger för ett sådant åtagande från statsverkets sida.

Utöver livräntan från Riksförsäkringsanstalten åtnjuter Strid folkpension, som f. n. utgör 4 220 kronor för år.

På grund av det ovan anförda får Riksförsäkringsanstalten avstyrka motionen.

Utskottet. Enligt utskottets mening har i den föreliggande motionen inte anförts några skäl, som kan motivera utbetalning retroaktivt av ersättning för full arbetsoförmåga på sätt i motionen begärs. På grund härav och med hänvisning jämväl till innehållet i riksförsäkringsanstaltens yttrande över motionen hemställer utskottet,

att motionen II: 39 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 april 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 52.